

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zadruga z neomejenim poroštvom.

(Spisal dr. J. Vošnjak.)

II.

Socijalno vprašanje, ta dozda še ne rešena sfinks, sili v vseh državah na prvo mesto in dela največ skrbi sprevidnim državljanom. Kapital in delo, ki bi morala zaveznika biti, stojita si kakor sovražnika nasproti. Kapitalisti družijo svoje kapitale, da uničijo zraven sebe vsako konkurencijo ter stisnejo dozda samostalnega obrtnika mej fabriške delavce, dozdanjega gruntnega posestnika pa mej hlapce in vincarje. In kaj bi bil temu konec? Na eni strani malo številno milijonarjev, na drugi strani na milijone proletarijata, nenaraven položaj, kateri bi moral končno razrušiti ves socijalni in državni red.

Komur je mari za napredek človeštva, za enakomerni razvoj vseh udov in močij narodovih, ne da bi prevladalo malo številce izvoljenih ter rabilo veliko maso kot sužnje v svoj prid in dobiček, mora premišljevati, kako bi se dal zajéziti pot žugajoči socijalni krizi — in odvrniti nevarnost, katera preti iz nadvladanja velikega kapitala jedru vsakega naroda, njegovemu srednjemu stanu v mestih in na kmetih.

Kljubu mnogim teoretičnim študijam in praktičnim izkušnjam nij še iznajdena popolna rešitev socijalnega problema, a storilo in tudi doseglo se je uže dosti, odkar je narodova masa začela izpoznavati, da tisto moč, katero daje kapitalistom njihov kapital, ima ona v združenji svojih močij, ki so le slabe, dokler je vsaka sama za-se, v zvezi pa narastajo do sile, za konkurencijo z velikim kapitalom zmožne.

Zadruga so eden znamenitejših korakov k rešenju socijalnega vprašanja.

Kaj so zadruga? Postava od 9. aprila 1873 pravi, da so zadruga taka društva, v katerih je število družstvenikov (zadružnikov) neomejeno in ki imajo namen, da po skupnem opravljanji (mittelst gemeinschaftlichen Geschäftsbetriebes) ali po dajanji kredita povspešujejo pridobitek (Erwerb) ali gospodarstvo (Wirtschaft) svojih družstvenikov; tedaj posojilnična in kreditna društva, produktivna, konsumna itd. društva. Pri nas Slovencih se do zdaj le posojilnične in kreditne zadruga ustanavljajo, katere so nam tudi najbolj potrebne.

Dalje zahteva postava, da zadružniki prevzamejo omejeno ali neomejeno (solidarično) poroštvo za zadružno delovanje in vplačevajo zadružne deleže po visokosti in v obrokih, kakor v mejsobni pogodbi sklenejo.

Posojilnične in kreditne zadruga imajo glavni namen, da pridobivajo

svojim udom po skupnem zadružnem kreditu denarnih sredstev. Vzemimo 50 ali 100 kmetskih posestnikov in obrtnikov; vsak ze-se ima sicer menj ali več kredita, a na ta svoj kredit le težko dobi kako posojilo, če je baš v zadregi, zlasti za manjše posojilo na kratek čas, katero mu ne kaže, da bi ga najel proti zastavi svojega posestva kot intabuliran dolg. Če pa teh 50 ali 100 ljudij skupaj stopi in zadrugo naredi, imajo precej kot moralna oseba dovolj kredita in so si tako ustvarili brez kapitala denarno banko, katerá vsakemu od njih pomaga, kadar je v zadregi, pa zraven še tudi z neudi zadruga dela denaren promet, od katerega ima zadruga dobiček.

Vplačila zadružnikov, to je zadružni deleži (Geschäftsantheile), katere vplača vsak zadružnik v zadružno kaso, so navadno májheni, po 20 do 50 gl. in še ti se lahko v obrokih vplačajo. Kapital tedaj, ki ga zadruga po zadružnih deležih skupaj spravi, je zlasti iz početka jako skromen in bi nikakor ne zadostoval za zadružne potrebe. A ta kapital nij glavna stvar, ampak kredit zadruga, vsled katerega si lahko po dvojnem potu kapital pridobi, prvič po potu posojila na zadružni kredit od privatnih oseb ali drugih denarnih zavodov, posebno od hranilnic, in drugič po tem, da sprejema od udov in neudov hranilnične vklade, ter je v tem oziru tudi hranilnica. A posojila in vklade se jej bodo samo tačas zaupale, kadar ima upnik, oziroma vkladatelj prepričanje, da svoj denar pri zadrugi varno naloži.

Temelj vsake zadruga je tedaj njen kredit.

Predno govorimo od poročstva, iz katerega izvira zadružni kredit, hočem primerjati zadruga z drugimi denarnimi zavodi, s katerimi imajo blizu enako delovanje, da se tako še bolj spozna pravi pomen in namen zadrug; in ti denarni zavodi so delniška društva (Aktiengesellschaften) in hranilnice.

Pri delniškem društvu, je kapital razdeljen v enakovredne delnice, pri zadrugah so tudi vsi zadružni deleži enaki. A pri delniškem društvu je ves kapital precej iz početka odmerjen in bi moral tudi vplačan biti, število delnic ostane vedno enako. Zadruga pa je društvo z neomejenim številom udov, tedaj niti iz početka, niti pozneje nij odmerjena visokost zadružnega kapitala, niti število deležev. Oboje se spreminja po vstopu novih udov in izstopu starih.

Pri delniškem društvu je vsak lastnik delnice le z zneskom svojih delnic porok za društveno delovanje. Če je delniški kapital izgubljen, se delničar ne more siliti k kaki nadplači. Pri zadrugi pak prevzame vsak zadružnik poroštvo ne samo z zneskom svo-

jega zadružnega deleža, ampak tudi s svojim privatnim premoženjem; in to je naravno, ker zadruga nema, kakor delniško društvo kapitala, niti ne položi kavcije, kakor to morajo storiti hranilnice.

S kratka rečeno: Pri delniškem društvu zložijo kapitalisti svoje kapitale, da bi jih lože in hitreje množili, pri zadrugi se zvežejo ljudje brez kapitala, da bi po zadružnem kreditu sčasom prišli do takega kapitala. In to je socijalna stran zadrug.

Od hranilnic se loči zadruga, da nema položiti kavcije in da nij postavno zavezana, svoj denar v prvi vrsti hipotekarično naložiti. Kavcijo nadomestuje pri zadrugi poroštvo zadružnikov; denar pa zadruga navadno izposojuje na osebni kredit.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. julija.

V praški „Bohemiji“ je izšel od češko-nemškega duhovnika članek, ki pravi, da se tamošnje nižje duhovenstvo ne boče v ogenj komandirati dalo, če se boče škofom zljubilo oponirati proti konfesionalnim postavam.

Srbski narodno-cerkveni zbor se je včeraj sešel. Kako? to nam še nij znano. V soboto je prišel vladni komisar v Karlovce. „Vat.“ se telegrafuje, da mej onimi, ki so ga slovesno pričakovali, nij bilo nobenega srbskega poslanca. To bi bilo znamenje, da mislijo srbski narodno-liberalci tudi letos ostre opozicije držati se in najbrž zopet ne boče prišlo do patrijarhove volitve.

Ogerska zbornica je sprejela v sobotni seji §. 3. nove volilne postave. Ta paragraf določuje, da imata le dva dela prebivalstva volilno pravico, opozicija pa hoče tri. Vlada je rekla, da odstopi, če se ne sprejme, opozicija pa, da potem proti celi postavi glasuje. Z malo večino je vlada zmagała, a v novo razdražila levico.

Vnanje države.

V ustavnem odboru francoske narodne skupščine je vlada predložila svoje terjatve glede nove ustave. Vlada Mac-Mahonova zahteva ustanovljenje zgornje zbornice, katere ude deloma ona sama imenuje; dalje zahteva pravico narodno predsednik razpustiti, katero pravico deli predsednik republike z zgornjo zbornico. Vojni minister, ki je te terjatve odboru prednašal, pristavlja, da se vlada pravice razpuščenj ne bo sicer tako brž poslužila, da ipa želi za vse slučaje pripravljena biti. — V seji narodne skupščine 10. t. m. je želel levičnjak Berthauld vlado interpelirati, ali namerava Mac-Mahonovo poslanje zbornici odrekati pravico, da razklada postavo od 20. novembra (izročanje vlade Mac-Mahon na 7 let), in ali se Mac-Mahon smatra še kot poslanec odgovoren zbornici. Na zahtevanje Cissy-a sklene zbornica da boče debato o tej interpelaciji odložila do posveto-vanja o ustavnih zakonih.

Ruske novine energično zahtevajo od ruskih blagodejnih komitetov, da Ruse poznajo z drugimi Slovani, in druge Slovane z Rusi. „St. Petersburgskaja Vedomosti“ pravijo, da ti komiteti dozdej v ruskem občinstvu zaradi tega niso imeli vpliva, ker so v zgorej rečenem smislu premalo storili in se le za druge menj važne (cerkvene reči) pečali.

Španski Karlisti, s katerimi vsi naši klerikalni poboženjaci simpatizirajo, so zavratno ubili mirnega neoroženega novinarja, dopisnika „N. Fr. Pr.“, pruskega podložnika. Revez je mislil, da bode s tem življenje rešil, da pred smertjo h katoličanstvu pristopi, a tudi ta breznačajnost ga pri fanatikih nij rešila, ubili so ga. Verski fanatiki so bili od nekdaj povsod grdi in krvilačni ljudje.

V **angleškem** parlamentu je 10. t. m. kancler zakladnice povedal, da so angleške finance vse v redu, da bode preostanka v kasi več nego je bilo proračunjeno, da si so trgovinski izgledi še vedno slabi. Dohodki so vspešni.

Na vzhodnjem **Pruskem** so se kmetje v več vaseh spuntali ter niso pustili uvesti novega okrožnega reda. Vojaki so morali z orožjem mir delati. Uporniki so razrušili ječe v Samitten. — Na zapadnem Pruskem pak so klerikalci ljudstvo v St. Wendel pri Saarbrücken zapeljali, da je ustavljalo zapor nečega fajmoštra. Vojaki so prišli in z golo sabljo ljudi v beg zapodili, več je ranjenih, drugi bodo ostro kaznovani.

Dopisi.

Iz Celja 12. julija. [Izv. dop.] Bistra Savina, i srebrn trak Savinjske doline, ljubeznjiva sestra gorenjske Savice, zvesta pridružnica mogočne Save, slovi, če tudi manj kakor res zasluži, po svetu zaradi svoje zdravilne moči in posebno pripravnosti za kopel. Smelo smejemo reči, da nij reke v Avstriji, morda tudi v celej Evropi ne, ki bi bila tako prijetna, polna zdravilne moči, in za kopel navlašč ustvarjena kakor Savina. Zato je pa tudi precej znatno število tujcev privabila, ki se nje poslužujejo, eni da bi si zopet zdravje pridobili, ali barem poboljšali, drugi da se ohlade in prehude vročine obranijo. Z dobro vestjo priporočamo tedaj vsem posebno pa svojim rojakom Celje in kopanje v Savini, ter smo si svesti, da se ne bo nikdo kesal, kdor sem pride. Za stan in postrežbo se je zadnja leta mnogo storilo, posebno lani in letos. Vse hvale in priporočbe sta vredna brata gg. Fritz in Karel Mates, od katerih eden je v gospodski ulici na nekdanjem Tappeinerjevem domu, katerega je vsega okusno predelal in prezidal, ter v gostilno „k nadvojvodi Ivanu“ prekrstil, a drugi v Ljubljanskem predmestju v nekdanjem Kinkovej pivovarni in gostilnici, katera je isto tako vsa prezidana in izčiščena in današnjim zahtevam primerno popravljena pod starim imenom „k zlati kroni“. Prav dobre gostilnice so tudi pri „Slonu“, „zlatem oroslanu“, „belem volu“ in „angelju“. Dobre vina posebno v buteljah se dobi tudi pri Kaprecu in glavnej Trafiki, večidel konjičke in hrvatske kaplice.

Hudo sovraštvo in nemila razdraženost, katera je prejšnje čase v društvenem življenju tukaj vladala, se je tudi tu skoro čisto razgubila, vsakovrstne nadlege, denarne stiske, slabi časi sploh so nas omeščali, napuh in prevzetništvo zmanjšali, če ne prav čisto prognali. Tudi za olepšanje in zboljšanje mesta se vedno kaj po malem deluje, tlak se pridno popravlja in obnavlja, bridko se pa pogreša posebno zdaj v veliki vročini čvrste sence,

ker je premalo ali čisto nič krepkega starega in velikega drevja.

Glede narodnosti nam je samo politična oblast v javnosti nekoliko pravična, ker edina ima pod nemškim tudi slovenski napis. Vse druge uradnije, posebno pa sodnijske imajo zvonaj in znotraj samo in izključljivo nemške napise, kakor bi bili v Hanovru ali Frankobrodu; ubogi kmet, če tudi čitati zna, si ne ve pomoči in ne more nič najti kadar pride v mesto k raznim oblastnim in njih oddelkom. Če to in druge take reči očitno grajati moramo, priznamo z druge strani radi, da gg. uradniki vseh vrst na kolikor so nam znani in mi o tem soditi smejemo, osobno ne prezirajo in ne zaničujejo slovenskega jezika, kakor je to žalibog prej bilo, ampak še včasih prostovoljno, kjer niso dolžni, kakovo slovensko besedo zinejo. Če je tedaj tudi se res uže marsikaj poboljšalo, vendar je še vedno treba slovenskega kmeta k zavesti buditi, podučevati in gojiti, da se bo za-se za svoje pravice in zadeve vsak dan bolj briga in tako s časom človek v pravem pomenu besede postál.

Konec preteklega in prve dni tega tedna nadziral je tukajšnje mestno šolo in pa gimnazijo nadzornik deželnih šol g. Wretschko. Kakor je tiho prišel, tako tiho je zopet odšel. Zakaj, tega ne moremo vedeti, no, ako je res, kar se sploh govori, potem lahko odganemo. Na obeh zavodih je marsikaj gujilega, kar mu sicer nij neznano bilo, ali nekatere stvari, in to lastnost imajo ravno gujile, iz bližine neprijetno smrdijo in zato lice temnijo, a srce in veselje kalijo. Mi bi o tem nadzorovanju in sicer o njegovej popolnej neplodnosti, in skoro bi za tega del rekli nepotrebosti, imeli mnogo na srcu, kar bi tudi objavili, če bi nada bila, res kaj koristiti, no, denašnje naše politične in društvene razmere so takove, da bi vse zastoj bilo, vse samo bob v steno, in zatorej tukaj molčimo, globoko zdihovaje: pomoz bog in preobrni na bolje!

Od Ormuža 9. julija. [Izv. dopis.] Povsod in vsi smo se nadejali na sprotletje dobre letine; a veselo nado na boljše letino vzela je v nekih krajih mraz, v drugih povodenj in toča, a v tej okolici je prej žitu (rži) največ petrovska megla škodovala. Kdo-li je temu kriv, da-li mladoslovenski liberalizem ali brezverske šole itd., to naj razsodi včasih od jeze zeleni, pod čisto krivim imenom „slovenski“, Gospodar, ali pa klepetulje stare „Novice“, magari i nezmotna „Danica“; ker v takšna zagonetna pitanja ne volim se spuščati — bodoč nijsem nepogrešiv kakor papež. Samo to je gotova resnica, da je babjeverstvo v najlepšem cvetu bilo v časih, v katerih še prosti kmet (bolje rábotnik — naj uže pópovski ali grófovski) nij drugega čul razve nekaterih „verskih resnic“ iz malega katekizma. Dakle nij istina, da bi ljudstvo vraže opustilo, če bi boljše vero (v „G.“ pomenu) imelo, kakor se je nedavno od sv. Tomaža nekomu račilo pisariti, nego ljudstvu je treba poduka jedrnatega v šoli, kakoršnega pa za „paševanja“ vašega v prejšnjih časih žalibože nikjer nij bilo. Perun in sreča junaška pa če dati, da bode mladi narastaj naše mladine tudi v tem oziru, kakor i v vsakem inem, na boljšem, to naj bode briga svobodomiselnih slovenskih učiteljev, katerim nikakor nij volja, da bodo zvonarji, cerkve pometači itd. —

„Gospodarju“ pak svetujem, naj se rajši briga za ono gospôdo, katera nobenim načinom neče odmerjenih veronauku ur točno držati, zadajoč tem največ neprilik učiteljem, ter i vraž boga-mi ne izkorenjuje iz mladih src — kar pa tem bolje mora učiteljem biti na skrbi. Tedaj naprej slovenski učitelji in jih „učiteljsko društvo za slovenski Štajer“, za „dom, svobodo in resnico!“

Kakor sem rekel: žito je v tej okolici slabo (razve po bregéh, kjer nij prej megla ležala), pšenica je večinoj jako snetljiva, gorice so se kazale početkom prav lepe, ker jim mraz baš nij škodoval, no zdaj se baje vse smodi. Sliv bode precej, menje jabolč, katere so pozebla. Kuruza edina je prav lepa. Sena nij mnogo niti dobrega zbog prevelikega deževja in povodenj. —

Pri Vseh-Svetih so v noči od 1. do 2. t. m. tatje v pivnico g. Satorija udrli, odnesevši mu pre eden štirjak (100 pintov) žganice, precej mesa, špeha in klobas in nekaj „izbruha“. Kmet, ki mi je to pravil, želel je Merkurjevimi služabnikom prav dober tek! Zakaj-li, mi nij dovolj zuano, ker g. S. osobno nepoznam. —

Prosim popravite notico v „Sl. N.“ od 2. julija v dopisu od Velike nedelje na toliko, da konec, zadevajoči farovski kuharico, ne pripada isti, nego v bližnji okolici oni kuharici, katera je lani enók na železniški cesti pijana zaspala, ter bi jo vlak skoro povozil, da je nij srečoj nekdo v grabo odvel, kjer se je sčasoma streznila. Vsakemu svoje! —

5. t. m. je bilo blagoslovlanje nekega križa blizu Runča v velikonedeljskej župnikovini, pri katerej priliki so se dečki mej soboj zopet pošteno naklestili, razume se, da tudi nožev nij manjkalo. — Kedaj-li bode ljudstvo take neotesanosti začelo opuščati ter zastoj izdane peneze rajši v prid ubogim vincarskim in drugim siromaškim šolarjem na šolske potreboče obračati? Sigurno bi bilo mnogo boljše! —

Repata zvezda po govoricah ljudstva pomeni boj, lakoto, kugo itd. — Nij li morebiti i z repatnico liberalizem v kakovej zvezi? Kaj-li misli farovski listič? Marsikaj smešnega resno razkladaš, govori še to!

Domače stvari.

— (Iz Brežic) se nam včeraj piše, da je poslanec Janežič svoj mandat za deželni zbor odložil. Treba bode torej nove volitve.

— (Pogreb) naglo umrle soproge spoštovanega tukajšnjega advokata dr. Mošeta je bil v nedeljo popoldne eden najsijajnejših. Posebno inteligentnejši del mesta in krasni spol je bil lepo zastopan.

— (Pred državnim sodiščem na Dunaji) je bilo 9. julija obravnavanje o pravdi posestnika Ivana Poharja iz Polič na Gorenjskem proti grofu Thurnu zavoljo škode, katere so Poharju naredili zajci iz revirja zajčjega lova, ki ga ima grof Thurn. Šlo je o tem, ali je politična ali redna sodnija v tej stvari kompetentna soditi. Zastopnik tožiteljev, znani naš rojak dr. Pogačnik na Dunaji kakor tudi vladni zastopnik dr. vitez Schmerling sta bila za to, da se stvar izroči rednim sodnijskim oblastim, kar se je tudi zgodilo.

— (Iz Celovca) poročila „Besednik“: Požarni brambovci so zadnje dni meseca junija od 27. do 29. imeli v Celovcu veliko svečanost in zabavo, h katerej je bilo prišlo več kakor 1000 požarnih brambovcev iz več ko 70 raznih krajev; zastopani so bili tu ne samo Nemci, ampak tudi Ogri in Hrvatje. Zadnji so soboj pripeljali godbo tamburašev, ki je tu kaj dopadala. Cela svečanost se je vršila dostojno, le vreme je večkrat pokazalo, da se nikakor ne briga za enake človeške naprave in je z bleskom in treskom razveseljevanje večkrat kalilo. Dopadlo je nam, da so se Hrvatje, ko je eden naših prusakov v svojem govoru celo svečanost hotel smatrati kot shod „deutscher Brüder“ takoj na noge postavili in ga dobro zavrnil, da se oni ne dajo prištevati nemškimi bratom.

— (Iz Svetin) se nam piše: Poročal sem Vam, da je Mihalovska občina ustrojila siromaško kaso, v katero so se obvezali početkom plačevati samo občinski odborniki, in Vi ste to spoznali za dobro in posnemanja vredno. Javiti Vam moram denes kasnejši pristop vseh posestnikov naše občine, razen nazadnjaške stranke, obstoječe iz 4 celih udov. Storili smo to, da se spolni deželna postava, razglašena 19. avgusta 1873, ter zato, da se revežem po mogočnosti pomaga. Storili smo to po izgledu mestnih občin, kjer so omikani ljudje beračenje od hiše do hiše uže davno odpravili. Pa zakaj ne bi, saj vsi vemo, da so pod beraško obleko čestokrat razne hudobije skrite. Kolikokrat so berači okrali samotne hiše in kolikokrat niso znosili od otrok, samih doma, reči več ali manj vredne. Koliko nije šlo potepuhov od hiše do hiše, kateri bi se lahko sami branili, ko bi ne bili lenuhi. Ali beračenje jim je bolj dopalo, kakor teško delo. Moliti res nije velika težava! Poznal sem berača blizu nekega velikega mesta, kateri je vsak dan črez goldinar pri krčmarji pustil, kakor je krčmar sam povedal, ter ga imel za najboljšega gosta, ko sem jaz več let po šolskih klopih hlače trgal, po svršetku za svoj poklic potrebnih šol pa tačas od početka v javni službi dobival manjšo plačo na dan. — Vsak pameten človek tedaj vidi, da je beračenje od hiše do hiše delavnim ljudem na veliko kvar, in le nazadnjaki so dan denes za beračenje kakor poprek proti vsem pametnim naredbam novejšega časa.

— (Utonil) je 22 letni gospodar Martin Križanec v Krčovini pri Ptuji, ko se je 9. t. m. v Savi kopal.

— (Časopis goriških reakcionarjev) od 10. t. m. imenuje vse svobodomiselnice Slovence povprek „smeti“, ko piše o čeških volitvah. Mi uže davno vemo, da patronje tega lista se ne razločujejo od uličnikov, vendar hočemo svojim čitateljem povedati da bise ljudje „Glasove“ baže (če imajo še sploh kaj srama) zarili v črno zemljo, ako bi mi samo eno pismo hoteli ponatisniti, katero smo prejeli od duhovne strani gledé na vedenje teh „blagoslovljenih“ fanatikov. Ako hočejo jim bomo postregli.

Razne vesti.

* (Zaprli) so v Gradci dr. Hipolita Taušinskega, ker je v sumu, da je s socijaldemokrati v skrivni zvezi. Baje je najdeno pri njem več pisem, ki proti njemu govoré. V Gradci je bil ta g. T., ki je tudi neko

novi „vero“ koval, smešna oseba, in so ga sploh imenovali profesor Plavšinski. To-rej utegne cela stvar biti policijski „iz komarja slon.“

Poslano. *)

Slavno Uradništvo Časnika „Slavenshi Narod“

V listu Slovenski Narod dne 23. junia stev. 140 leta 1874 in v onemu Slavenski Tednik dne 26. junia stev. 26 II. leta 1874 se razkriva osabnost in prosto misel ne pa več kod od dveh dobropoljcev, se nekaj čes moja opravila kod načelnik cestnega odbora Velhelaškega ob nasati, da su zanikern in nezmožen v cestnih opravilih, kar skoz to nasprotvam, da ta opravila so meni v opamini nam na uradni red izročene, na da bi jaz vsaki vrel krvi kakeg čela v kom priditi izkal zato sole zdravniki. Resnica je da dobropoljske ceste so vstano, da se vsaki kmetiski voz lohko pelja in eden drugega ogiblje, kočije ja pa le ena in se tista tolko od vec kir ja tak ima kir sam sebe, na pozna, kir pa meni je glih koker gnojni voz. Spričano, da nikol ni bilo iz Dobropolj se ene take nezmoznost v duhu ludstva od krita kod zdaj vem pa ta dva zeljeta eden da bi se cesta v tak stan prerabljena bila, da bi se prav po dolgoperutno v svoji kočiji vozil kateri je kupil kir ne spozna, drugi pa ima zelje da bi se skoz to morde zeleznica napravljen bila pa obo dva se delec motita, kir prvega kočije je vse edno koker en gnojni voz, drug pa ako hoče on posebni red dobropoljske ceste derzati se mi zado-stilo tudi ako treba zelznica napravili ampak le za denar našiga svitliga, na pa njegoviga misleniga češarje Prelesnika, abe dva pa naj premislita da ni vse tisto naše kar vidimo, ampak le tisto kar imamo, in ako bodemo mi cesta le iz tistim dnarji delali katere sl. c. k. uradi iz Dobropolj prejemejo se slabsi kod v Boznji. Kar su jaz dozda preloznej cest namenjel, bodo v to postavljeni visoki in slavni uradi pretresali ne dobropoljci zgor-nega namena, ne najdem tedaj več govoriti.

Kir govorite da jaz česte zn tiram je velika las kir sim jaz prosnjo pod pisov za presukanje nove ceste pod Sv. Aheam na Ljubljano, in za poterjenje stare ceste pod Knejam proti Blokam prosno položeno na visoku slavni deželni odbor v Ljubljana, ker sim spoznal velik korist in polajsanja voznikom in velik nuc obertnijam. Ste po-girvali da Vam na Vidmu novi konal na-pravleti, pri ti priloznosti ne pa od mene ste 30 f zahtevati 50 goldinarjev tolko jaz kot vsaki vej, da za denar, ampak brez računa se neč storiti ne sme.

Dalej govorite da su premejen, pa jaz dozda nisu se nikol spoznal, de premala moja senca bi bila, vidva sta pa velika in in sosebno trebušna, pa vendar ne najdem premislita si vbuditi česar so vti posodi.

*) Za zadržaj in obliko uredništvo nij odgovorno.

Se emalo od ceste v Dobropoljeh in scer od prestora pri Zitnikovem mlino kaj? ste mislili da je bom jaz ali skoz ludi iz drugega cestnega okraja doprnesti naklomu, kir je le zanikernost dobropoljskih posest-nikov, ko njih dolžnost za posipat bilo, in govorite da ze tri leta premišlujem tu po-pravtlu do kažem laš, jaz imom sele cesta oblasti eno letu in dva mesca tuje od 15 maja 1873 v tem malim času ni mogoče vse česte presukati. Dalej govorite, da ceste le pregledujem in skoz tu stroške uzrokuje-m koko pa to pride de popred je bil večji števerski naklad kod je zdaj, skrheti imam pa jaz poprešne preprezene prejetke (dol-gove) parovnati, in zdaj od 14 maja do Decembr 1873 je 800 goldinarjev v cestni blagajnici, in kar je pribanga 1 Jännerje do julijo 1872 je pa se tolko se nebralo, kod poprej hateri snesek pa ne bodi drugači po-robljen ko ročunam.

In vidva se toko vaše košate glave gre-jeta ino meni od na čelnistvo zapovdujata da naj odstopim pa vajno (pisača do tega casnika). zastopnost zadene, jo jaz gotovo se kdo za pena imam, hatera se iz me-dle v gorki vodi naredi toko vas svet meni podam, od načelnistvo cestnega odbora od-stopiti prihodu izročim

od cestniga odbore Velhelaškega
Pušce dne 10. juli 1874

L. S.

Stefan Juvanc
čestni načelnik in
Župan Srenje Lužarje

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesscière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v duš-njaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtogla-vico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in blje-vanje tudi ob času noščnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zo-prstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalesscière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodeci in čutnicah življenje za-hvaliti.

Janez Godec,
provizor fare Gleinach,
pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskan, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlato žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške po-moči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obup-nosti k Vašej Revalesscière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franz Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlja.

Ev. 150.000,
125.000, 120.000, 115.000, 110.000 tolarjev
je glavna dobitka
novega kapitalnega srečkanja
od vojvodsko brunšviske vlade garantiranega, in se mora v malo mesecih 13.500 dobitok odločiti.
1. srečkanje je uže
23. in 24. julija 1874.
Cena je za
eno originalno srečko 6 gld. 60 kr. a. v.
pol originalne srečke 3 " 30 " "
četrt " " " " " 1 " 65 " "
Plan za ogled zastoj.
Če se znesek pošlje se vnanje naročbe promptno in direktno izvršujejo. Naj se obrne zaupno na našo firmo, kateri je iztrženje zgornjih sreček izročeno. Dobitno listo takoj po odločenju.

Brata Lilienfeld,
trgovina z državnimi papirji,
Hamburg.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalsciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalsciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birn-

bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Listnica uredništva: Gor. du J. Pakju na željo potrdimo, da nij on pisal ga dopisa iz Maribora, proti kateremu g. Ulaga Gosp. očito pod pritiskom pasjih dnevoj in kometa Coggia neslano polemizuje.

Dunajska borza 13. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	55
1860 drž. posojilo	109	75
Akcije narodne banke	976	—
Kreditne akcije	231	—
London	111	60
Napol.	8	91
C. k. cekini	—	—
Srebro	104	75

Zahvala.

Prijateljem, znanecem in vsem, ki so mojo preljubljeno soprogo

Ano

na poslednjem potu spremili, posebno pa še gg. čitalničnim pevcom, ki so nagrobno peli, izrekam v svojem in v imenu sorodnikov srčno zahvalo.

V Ljubljani, 13. julija 1874.

(182)

Dr. Alfonz Moše.

Služba občinskega tajnika.

Pri občini Sevnici je služba tajnika razpisana, počeni od 1. avgusta t. l., z letno plačo 500 gold., prostim stanovanjem in kurjavo.

Prošnje z dokazi o sedanjem delovanju, o zmožnosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika naj se pošljejo občinskemu predstojništvu v Sevnici.

Združenje službe občinskega tajnika in tajnika pri okrajnem zastopu se načeloma ne izključuje.

Sevnica, dne 5. julija 1874.

Občinski predstojnik.

(177—3)

Pri okrajnem zastopu v Sevnici je služba tajnikova, počeni od 1. avgusta t. l., razpisana z letno plačo 200 gld.

Prošnje z dokazi o sedanjem delovanju, o zmožnosti in o znanju nemškega in slovenskega jezika naj se okrajnemu odboru v Sevnici pošljejo do 26. t. m.

Združenje obeh služb, tajnika pri okrajnem zastopu in občinskega tajnika se načeloma ne izključuje.

Okrajni odbor v Sevnici, dne 6. julija 1874.

(178—3)

Načelnik.

Tuji.

11. julija:

Evropa: Saneti, Brenina, Marougoni, Ziegler, Willer, Stopar iz Trsta. — pl. Marochini iz Reke. — Moser iz St. Vida.

Pri Slonu: pl. Eckel, Zupančič iz Trsta. — Weis z gospo iz Reke. — pl. Gedenthal z gospo iz Štajerskega. — Silberhuber, Fix I. in M., Soricker, iz Dunaja. — Berdajs iz Maribora. — Skribe iz Ljubnega. — Gergolet iz Trnovca. — Drol iz Rutenberga. — Grunovin iz Gorice. — Rogelj iz Opačjega sela. — Železnikar iz Sevnice. — Bowenikat iz Francoskega. — Ambroz iz Idrije.

Pri Malici: Schmidt, Langauer, Schlesinger, Kraljevski, Schuch, Rukel, Wertheimer iz Dunaja. — Gorjup, Rieti iz Trsta. — Globočnik iz Železnikov. — Bickl potnik iz Mainza. — Konstein G. trgovac iz Prage. — Milcusič s famijlo iz Reke.

Pri Zamorel: Berme M. in J. iz Kranja. — Hasig iz Liebega. — Kravs iz Celja. — Warel iz Gorenjskega. — Schmidt Ivan iz Zagreba. — Schwedler Dominik iz Dunaja.

„Slavija“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

Javna zahvala.

Dolžnost moja je, vsestransko znanej zavarovalneje banki „SLAVIJA“ za natančno preiskavo požarne škode pri mojih poslopih, ter za jako hitro podeljeno mi plačilo javno zahvaliti se, ter tudi nje glavni zastop za južne avstrijske kraje v Trstu vsemu slavnemu občinstvu najgorkeje priporočiti.

Janez Comolli l. r.,

posestnik v Podpeči pri Vrhniki.

(180)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Filijala štajerske eskomptne banke v Ljubljani.

Podpisani zavod prevzema

Denarje na obrest

pod sledečimi pogoji:

a) v giro-contu proti vložilnim in cheques-knjižicam, kjer se more vsakateri znesek od 5 gld. višje vložiti ter se do zneska 3000 gld. more

vzdigniti, in sicer

s 5 % brez obznanila,

s 5 1/2 % proti 15dnevnu obznanilu

v vsakaterih zneskih;

s 6 % proti 90dnevnu obznanilu

v vsakaterih zneskih.

b) Proti kasnim pismom (Kassenscheine), glasečimi

se na ime ali na prinesitelja,

s 4 1/2 % brez obznanila,

s 5 1/2 % proti 30dnevnu obznanilu.

Uloge v giro-contu proti knjižicam in rabljenim kasnim pismom uživajo obresti od 1. julija 1873 dalje.

Filijala štajerske eskomptne banke eskomptira dalje premenjave tržišča (Platzwechsel) in domicile do 150 dni tekočega časa na Gradec, Dunaj, Trst, Celovec in druga domača tržišča, ako je tam banka ali bankna filijala, — ona preskrbuje komisijonsko nakupovanje in prodajanje vseh vrst vrednostnih papirjev in efektov kakor je kurs proti najbolj ceni proviziji, — prevzema v inkaso menjice in nakaznice za domača in tuja tržišča. (110—11)

Samostojno kreditno društvo tega zavoda daje kredite po statutnih določbah. *)

Filijala štajerske eskomptne banke v Ljubljani.

*) Izpisi iz statut kakor tudi prosilni blanketi se na ustno ali pismeno zahtevanje dajo zastonj v pisarni tega zavoda.

V c. kr. avstrijskih državah od visocega ministerstva notranjega koncesionirana

orlova linija.

Direktno poštno parobrodstvo

od **Hamburga** do **Newjorka**

brez da bi se mej potom v Lank mudili

z nemškimi poštami parobrodi I. razreda, vsak po 3600 ton in 3000

efektivne konjske moči.

Lessing 23. julija,

Herder 6. avgusta, Wieland 20. avgusta, Schiller 3. septemb.

Pasazne cene:

I. kajita pr. r. t. **165**, II. kajita pr. r. t. **100**, zwischendeck pr. r. t. **45**.

Natančneje povedo agenti društva kakor tudi

Direkcija v Hamburgu, St. Annen 4.

Pisma naj se adresirajo: „Adler-Linie in Hamburg“,

(172—2)

telegrami: „Transatlantic — Hamburg.“

„Slavija“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

Razglas.

Vsled letnega poročila za 1873 se je sklenilo, da se iz čistega dobička razdeli mej okraje: Ljubljana in Celje vsakemu po 500 gold. a. v. za eno gasilnico ali nje orodje.

Da bi se dotična razdelitev poleg bankinih pravil vršila, prosimo ondotne občinske odbornike, posebno pa naše ondotne okrajne zastopnike, da bi nam na sledeče blagovoljno kmalu svetovali:

1. katerej občini ali mestu naj se omenjeni znesek podeli;
2. ima obmišljena občina raji gasilnico s štirimi kolesi ali z dvema, ali samo nje orodje;
3. bi li bilo bolje, da se gasilnica ali nje orodje podeli ondotnemu gasilnemu društvu, da se priprava pomnoži.

V Trstu, 1. julija 1874.

(181)

Glavni zastop

vzajemno-zavarovalne banke „SLAVIJA“

za južne avstrijske kraje v Trstu.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.